

به وقت تفکر

در خانه همگام با مدرسه

فارسی (خوانداری) پنجم دبستان

فصل پنجم

درس چهاردهم

شجاعت

عنوان شبکه مفهومی این فصل ، راه زندگی می باشد. در حقیقت در راه زندگی ، یکی دیگر از کارمایه هایی که به ما نیرو و توان می دهد ، شجاعت است .

در این درس ما با مفهوم شجاعت که یکی از مفاهیم ارزشی و اخلاقی در زندگی ما است آشنا می شویم

حوزه نوشتاری : گزارش نویسی

دبستان پسرانه دکتر قریب منطقه ۱۸ آموزش و پرورش تهران

سال تحصیلی : ۹۸-۹۹

۱- شجاعت نترسیدن نیست

۲- انسان باید بتواند در برابر حوادث و رنج ها و دشواری ها ایستادگی کند.

۳- از مشکلات نهراسد.

۴- راه های مناسب پیروزی بر مشکلات را جست و جو کند .

۵- کسی که از خطر و عاقبت کار های خطرناک و بد بترسد ، ترسو نیست بلکه شجاع و دلیر است .

۶- شجاع کسی است که از خطر و عاقبت کار های بد بترسد ، ولی دست و پای خود را گم نکند و با کمال

متانت و آرامش ، برای رویارویی با خطر ، چاره جویی کند.

۷- سربازانی که در صحنه ی نبرد ، به وظایف خود عمل می کنند ، آتش نشانانی که در شعله های آتش فرو می

روند تا جان همنوع خود را نجات دهند، سردار لشگری که با تدبیر و مهارت ، فرمان عقب نشینی می دهد و

سپاه خود را از خطر می رهاند ، شجاع است .

۸- آنچه ناپسند و نکوهیده است . این است که انسان بی دلیل بترسد یا از ترس ، قدرت تصمیم گیری و تفکر را

از دست بدهد.

۹- برای رسیدن به موفقیت ها ، همه به شجاعت نیازمندیم . گاه کاری را آغاز می کنیم و تا رسیدن به موفقیت

چندبار شکست می خوریم . آن که از شکست نترسد و دلیل شکست خود را بیابد و راه را برای رسیدن به

پیروزی ادامه دهد ، شجاع است.

۱۰- ریشه ی اصلی تمام ترس های نادرست ، در جهل و نادانی است .

۱۱- خنده بر ترس های دروغین ، گام اول به سمت شجاعت است .

۱۲- انسان ها افزون بر شجاعت و قدرت بدنی ، به شجاعت دیگری هم نیازمند هستند ، شجاعتی که به آن ((

شجاعت اخلاقی)) می گویند.

۱۳- شجاعت اخلاقی ، آن است که حرف راست و درست بگوییم و در دفاع از آن ، فداکار و نترس باشیم و اگر به چیزی آگاهی نداریم ، بگوییم نمی دانیم .

۱۴- شجاع کسی است که از خطر و عاقبت کارهای بد بترسد؛ ولی دست و پای خود را گم نکند و با کمال متانت و آرامش، برای رویارویی با خطر، چاره جویی کند.

۱۵- واژه نامه

۱- حوادث: رویدادها، اتفاق ها

۲- ایستادگی: مقاومت

۳- نهراسد: وحشت نکند

۴- ناپسند: زشت، ناگوار

۵- می پرهیزد: دوری می کند، پرهیز می کند

۶- دلیر: شجاع، نترس

۷- عاقبت کار: نتیجه ی کار

۸- متانت: با ادب و احترام رفتار کردن

۹- رویارویی: مواجهه، برخورد کردن

۱۰- همنوع: از یک نوع بودن

۱۱- شریف: بزرگوار

۱۲- سردار لشکر: مقامی نظامی

۱۳- تدبیر: چاره اندیشی

۱۴- نکوهیده: زشت، ناپسند

۱۵- جهل: نادانی، علم نداشتن به چیزی

۱۶- پدیده: چیزی که جدید و تازه است.

۱۷: تضمین می کند: ضمانت می کند، مسئولیت چیزی را بر عهده می گیرد.

۱۸- گام: قدم

۱۹: افزون بر: علاوه بر

۲۰- مهارت: چیره دستی، توانایی

۱۶- درست و نادرست

الف) کسی که از عاقبت کارها نترسد، شجاع است. **نادرست**

ب) در این روزگار به شجاعت و قدرت بدنی نیازمندیم. **درست**

ج) شجاعت نترسیدن از تمام حوادث و رنج هاست. **نادرست**

۱۷- درک مطلب:

الف) دو نمونه از ترس های پسندیده را بیان کنید؟

ترسیدن از حیوانات وحشی، ترسیدن از ارتفاع زیاد، ترسیدن از دوست نادان

ب) شجاع به چه کسی می گویند؟

به کسی که در برابر حوادث و رنج‌ها و دشواری‌ها ایستادگی کند، دست و پای خود را گم نکند و بتواند با اندیشه راه حل‌های مناسب برای پیروزی را پیدا کند.

ج) مردم روزگار ما به چه شجاعتی نیاز دارند؟ چرا؟

به شجاعت اخلاقی نیاز دارند. حرف حق گفتن، و در دفاع از حق، فداکار و نترس بودن برای همه‌ی انسان‌ها لازم است.

د) گام اول به سمت شجاعت چیست؟

خنده بر ترس‌های دروغین

..... ه)

۱۸- دانش زبانی:

گسترش واژه

انسان شریف = انسان + - + شریف

صحنه‌ی نبرد = صحنه + ی + نبرد

نکته:

گاهی می‌توانیم با افزودن یک یا چند واژه به یک واژه‌ی دیگر، عبارت‌ها و ترکیب‌های جدیدی ایجاد کنیم.

۱۹- گوش کن و بگو

قصه‌ی «صدای سکه»

یکی بود یکی نبود، غیر از خدا هیچ کس نبود، سال ها پیش مردی بود که زندگی اش از راه هیزم شکنی می گذشت. او هر روز به جنگل می رفت و درخت خشکی را پیدا می کرد، آن را می شکست بعد هیزم ها را بر دوش می گرفت و به بازار می برد و می فروخت یکی از روزها که هیزم شکن به جنگل رفت، مردی را دید که سایه به سایه ی او می آمد هیزم شکن خیال کرد که آن مرد رهگذر است ولی آن مرد به راه خود نرفت هر جا که هیزم شکن نشست او هم نشست هر جا که او ایستاد مرد هم ایستاد. هیزم شکن حرفی نزد و تبر به دست شروع به شکستن هیزم کرد عجیب بود که هر وقت هیزم شکن ضربه ای به درخت خشک می زد مرد می گفت: «آه، یعنی از خودش صدای هیزم شکستن در می آورد. هیزم شکن با خود گفت: مثل اینکه این مرد دیوانه است. من هیزم می شکنم و خسته می شوم او می گوید آه، هیزم شکن کارش را به آخر رساند. بسته ی هیزم بر دوش گذاشت و راهی شد. به بازار که رسیدند هیزم شکن هیزم ها را به چند سکه فروخت و به سوی خانه اش به راه افتاد. در این هنگام مرد بیکار ناگهان مقابل او ایستاد و گفت: پس مزد من چه می شود؟ هیزم شکن گفت: کدام مزد؟ مگر تو امروز چه کار کرده ای که از من مزد می خواهی؟

مرد بیکار گفت: چه طور ندیدی؟

هر بار که تو به درخت خشک تبر می زدی من از ته دل می گفتم: آه .

هیزم شکن لبخندی زد و گفت: با آه گفتن که کسی خسته نمی شود، مرد بیکار گفت: اگر مزد مرا ندهی از تو نزد قاضی شکایت می کنم.

هیزم شکن گفت: برویم پیش قاضی شکایت می کنم. هیزم شکن گفت: برویم پیش قاضی تا بگویم چه قدر کار کرده ای؟!

هر دو نزد قاضی رفتند. قاضی آنچه را که گذشته بود، شنید. بعد رو به هیزم شکن کرد و گفت: هر چه از فروش هیزم ها گرفته ای به من بده. هیزم شکن چند سکه ای که گرفته بود به قاضی داد. قاضی سکه ها را گرفت، به زمین ریخت و به مرد بیکار گفت: بگو بدانم چه صدایی شنیدی؟

مرد بیکار گفت: صدای چند سکه.

قاضی گفت: صدای این سکه ها مال توست آن ها را بردار. مرد بیکار گفت: یعنی چه مگر صدا را می توان به عنوان مزد برداشت جناب قاضی!

قاضی گفت: کسی که برای هیزم شکستن فقط می گوید «آه» مزدش می شود صدای سکه برو با صدای سکه ها هر چه می خواهی بخر و شاد باش.

در حالی که مرد بیکار و تنبل از تعجب به گوشه ای خیره مانده بود. هیزم شکن، سکه هایش را برداشت و رفت.

۲۰- پرسش ها

برعهده ی دانش آموز

۲۱- محتوای این داستان، با کدام ضرب المثل، تناسب ندارد؟

الف) برو کار می کن، مگو چیست کار

ب) مزد آن گرفت جان برادر که کار کرد

ج) از کوزه همان برون تراود که در اوست

د) نابرده رنج، گنج میسر نمی شود

۲۲- نگارش

گزارش نویسی

الف) موضوع گزارش را معرفی کنید.

ب) مکان و زمان رویداد را بیان کنید.

ج) جزئیات رویداد را دقیق بنویسید.

د) گزارش خود را مختصر و کوتاه بنویسید.

ه) فقط به اصل موضوع، بپردازید.

ی) نهایتاً یک گزارش خوب طراحی و تدوین کنید.

۲۳- املا

نوع املا: بازی با کلمات با فلش کارت

الف) برخی از واژه های درس را روی برگه ای بنویسید.

ب) چند بار این واژه ها را تکرار کنید.

ج) سپس در طرف دیگر برگه، هم معنی یا مخالف یا هم خانواده ی آن واژه نوشته شود.

د) سپس این برگه ها، تمرین و تکرار شود.